

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 4 grudnia 2018 r.

Pozwem z 28 kwietnia 2014 r., sprecyzowanym pismem procesowym z dnia 10 listopada 2014 r. (k.74) powód D. K. wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego Towarzystwa (...) kwoty 60.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 4 lutego 2014 r. do dnia zapłaty oraz należnymi kosztami procesu. W uzasadnieniu wskazał, że kwota dochodzona pozwem stanowi zadośćuczynienie za wyrządzoną mu krzywdę w związku z doznanymi przez niego uszkodzeniem ciała i rozstrojem zdrowia na skutek wypadku z dnia 16 czerwca 2013 r. spowodowanego przez kierowcę samochodu, ubezpieczonego u pozwanego. Zdaniem powoda wypłacona przez pozwanego kwota 10.000 zł nie rekompensuje w pełni doznanej przez niego krzywdy.

(pozew - k. 3 - 8)

Pozwany Towarzystwo (...) z siedzibą w W. w odpowiedzi na pozew wniosło o oddalenie powództwa w całości, a także o zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pozwany zarzucił, że to na stronie powodowej ciąży udowodnienie zaistnienia szkody, jej rozmiarów, odpowiedzialności osoby uznanej za sprawcę wypadku oraz wystąpienie związku przyczynowego pomiędzy działaniem sprawcy, a powstałą szkodą. Wobec nieudowodnienia tych okoliczności powództwo powoda winno ulec oddaleniu. W ocenie pozwanego dochodzona przez powoda kwota 60.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w związku z wypadkiem komunikacyjnym jest nieuzasadniona. Zadośćuczynienie za doznaną krzywdę nie ma bowiem za zadanie spełniać celów represyjnych, lecz powinno stanowić sposób naprawienia szkody. W dalszej części uzasadnienia powód wskazał, że dostarczona dokumentacja medyczna nie daje podstaw do uznania, że skutek zdarzenia z dnia 16 czerwca 2013 r. powód doznał krzywdy w stopniu uzasadniającym wypłatę przez pozwanego na powoda kwoty 10.000 zł na etapie postępowania likwidacyjnego.

(odpowiedź na pozew - k. 62 – 64v.)

Strony podtrzymały swoje stanowiska w dalszym toku trwania postępowania.

(protokół rozprawy z dnia 31 października 2014 r. – k. 72 , protokół rozprawy z dnia 21 listopada 2018 r. – k. 313 - 314)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód D. K. w dniu 16 czerwca 2013 r. na skrzyżowaniu dróg Kwity – W. – S. – T., gmina B. był uczestnikiem wypadku komunikacyjnego. Kierująca pojazdem marki A. (...), o numerze rejestracyjnym (...) nie zachowała należytej ostrożności przed wjazdem na skrzyżowanie poprzez nieustąpienie pierwszeństwa przejazdu motocyklowi marki Y., o numerze rejestracyjnym (...), kierowanym przez D. K., doprowadzając do zderzenia się pojazdów. Wskutek wypadku D. K. doznał poważnych obrażeń ciała. Wobec sprawcy zdarzenia Sąd Rejonowy w B. VII Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w L. (w dniu 29 listopada 2013 r.) warunkowo umorzył postępowanie na okres próby jednego roku.

(opis zdarzenia – k. 14; wyrok sądu – k. 45; zeznania powoda D. K. – k. 313 - 314)

Bezpośrednio po zdarzeniu powód został przetransportowany śmigłowcem do Wojewódzkiego Szpitala (...) w O.. W wyniku przeprowadzonych badań rozpoznano u niego ciężkie obrażenia ciała w postaci stłuczenia płuca lewego, odmy opłucnowej lewostronnej, złamania wyrostków poprzecznych w odcinku lędźwiowym kręgosłupa L2,L3,L4,L5, licznych ran tłuczonych kończyny dolnej prawej, rany tłuczonej klatki piersiowej, podejrzenia krwiaka podtorebkowego śledziony, które to obrażenia naruszyły prawidłowe funkcjonowanie jego organizmu, powodując długotrwały uszczerbek na zdrowiu. Powód był hospitalizowany przez okres 3 tygodni, przy czym nie był operowany. Poddano go badaniom diagnostycznym, zaopatrzono i zszyto rany. Założono mu nadto kołnierz ortopedyczny, podawano silne leki przeciwbólowe (morfinę). Następnie powód przeszedł rehabilitację, która trwała 4 tygodnie

w specjalistycznym ośrodku rehabilitacyjnym. Przez okres około miesiąca powód wymagał opieki osób trzecich, np. przy czynnościach higienicznych. Leczenie powoda związane ze skutkami wypadku z 16 czerwca 2013 r. nie zostało całkowicie zakończone, powód pozostaje pod stałą opieką lekarza neurologa, gdyż wymaga dalszego leczenia usprawniającego i farmakologicznego. Pozostały mu też szpecące blizny powypadkowe na ciele. Powód podlega również leczeniu psychiatrycznemu ze względu na odczuwany stres powypadkowy, lęki przed pojazdami, zaburzenia snu, przy czym leczenie psychiatryczne związane jest również ze stresem wynikającym z wykonywanej pracy (powód jest policjantem). Po wypadku poszkodowany przebywał na zwolnieniu lekarskim przez okres 9 miesięcy, potem powrócił do pracy, ale z powodu nawracających dolegliwości bólowych kręgosłupa musi często korzystać ze zwolnień lekarskich, w czasie których przyjmuje środki przeciwbólowe. Przez długotrwałe zwolnienie ominął go awans w pracy. Powód został także przeniesiony na inne stanowisko służbowe – obecnie pracuje w konwoju, gdzie wymagana jest mniejsza sprawność fizyczna, wcześniej pracował w prewencji i ruchu drogowym. Aktualnie powód nie może chodzić na długie spacery, nie może nosić swojego dziecka, jeździć na rowerze, grać w piłkę, pomagać bratu w gospodarstwie rolnym. Sytuacja ta powoduje u powoda negatywne emocje. Przed wypadkiem z dnia 16 czerwca 2013 r. powód był całkowicie zdrowy i w pełni sprawny. D. K. nie uczestniczył przed ani po wypadku w żadnym zdarzeniu drogowym, w którym doznałby obrażeń ciała lub rozstroju zdrowia.

(wyniki badania tomografii komputerowej z dnia 16 czerwca 2013 r. – k. 21 – 23; wynik badania tomografii komputerowej z dnia 17 czerwca 2013 r. – k. 24; wynik badania tomografii komputerowej z dnia 20 czerwca 2013 r. – k. 25; wynik badania rezonansu magnetycznego z dnia 25 września 2013 r. – k. 26; karta informacyjna leczenia szpitalnego – k. 27 – 28; historia chorób ogólna – k. 29; fotografie obrażeń doznanych przez powoda – k. 32 – 44; opinia biegłej sądowej z zakresu neurologii – M. B. – k. 187 – 189; opinia biegłego sądowego z zakresu chirurgii urazowej i ortopedii S. D. – k. 148 – 149, k. 179; opinia biegłego sądowego lekarza chirurga M. G. – k. 204 – 208, k.235-237; zeznania powoda – k.313-314)

Mając na uwadze, że sprawca wypadku był ubezpieczony w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w pozwanym Towarzystwie (...) z siedzibą w W., powód zgłosił pozwanemu roszczenie z tytułu odniesionej na skutek wypadku z dnia 16 czerwca 2013 r. szkody osobowej. W wyniku przeprowadzonego postępowania likwidacyjnego pozwany wypłacił (kolejno najpierw w dniu 4 lutego 2014 r. – 2.000 zł; następnie w dniu 5 marca 2014 r. – 8.000 zł) powodowi zadośćuczynienie w łącznej kwocie 10.000 zł.

(decyzja pozwanego z dnia 4 lutego 2014 r. – k. 17; decyzja pozwanego z dnia 5 marca 2014 r. –k. 18; okoliczności bezsporne)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wymienionych wyżej dokumentów, których treść nie była kwestionowana przez żadną ze stron. Sąd dał wiarę zeznaniom powoda D. K. (zeznania powoda – k. 313 – 314), które były spójne, logiczne i korespondowały z dotychczas zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym.

Sąd dał wiarę również sporządzonym w sprawie opiniom biegłych sądowych z zakresu chirurgii, ortopedii i neurologii na okoliczność ustalenia skutków obrażeń (doznanych podczas upadku z dnia 16 czerwca 2013 r.) w zdrowiu powoda i związanego z nimi uszczerbku na zdrowiu powoda oraz konsekwencji wypadku w chwili obecnej i w przyszłości.

Biegły sądowy lekarz – chirurg stwierdził, że w sumie uszczerbek stały na zdrowiu D. K. wynosi 7% (uszczerbek z powodu widocznych blizn – na klatce piersiowej i na kończynie dolnej prawej to 2%; zaś izolowane uszkodzenia wyrostków poprzecznych, w zależności od ich liczby i zaburzeń funkcji to 5%) (opinia biegłego M. G. – k. 208).

Biegły sądowy z zakresu chirurgii urazowej i ortopedii stwierdził, że obrażenia powoda spowodowały powstanie długotrwałego procentowego uszczerbku w łącznej wysokości 10% przy uwzględnieniu obrażeń ortopedycznych: za przebyte złamanie wyrostków poprzecznych L 2-L5 po stronie lewej 5% pkt 91 tabeli schorzeń pourazowych; za szpecące blizny rozległe uda i podudzia prawego oraz lewej okolicy podobojczykowej 5% pkt 10a w zastosowaniu (opinia biegłego S. D. – k. 149).

Biegły Sądowy z zakresu neurologii M. B. wskazała, że ocenia powstały uszczerbek według pozycji 94c – 5%, według zaś pozycji 91,89a i 94c na 15% (opinia biegłego – k. 188v./189)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie jedynie w części (30.000 zł z żądanych 60.000 zł).

Zgodnie z art. 822 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba na której rzecz zostaje zawarta umowa ubezpieczenia (ubezpieczony). Zgodnie z § 4 tego przepisu uprawniony do odszkodowania może dochodzić roszczenia bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń. Do ustalenia pojęcia szkody i zakresu odszkodowania zastosowanie mają przepisy kodeksu cywilnego.

W przedmiotowej sprawie bezsporne było, iż w dniu 16 czerwca 2013 r. na skrzyżowaniu dróg Kwity – W. – S. – T., gmina B. doszło do wypadku komunikacyjnego, w którym kierująca pojazdem marki A. (...), o numerze rejestracyjnym (...) nie zachowała należytej ostrożności przed wjazdem na skrzyżowanie poprzez nieustąpienie pierwszeństwa przejazdu motocyklowi marki Y., o numerze rejestracyjnym (...), kierowanym przez D. K., doprowadzając do zderzenia się pojazdów. Wskutek wypadku D. K. doznał poważnych obrażeń ciała. Bezsporne było zatem, że doszło do zdarzenia objętego ryzykiem ubezpieczeniowym, wobec czego pozwany zakład ubezpieczeń jest co do zasady zobligowany do wypłaty świadczenia na rzecz poszkodowanego powoda.

Kwestię sporną między stronami stanowiła natomiast wysokość zadośćuczynienia dochodzona przez powoda w niniejszym postępowaniu.

W przedmiotowej sprawie należało więc w pierwszej kolejności ustalić, czy żądane przez powoda D. K. zadośćuczynienie jest odpowiednie i współmierne do poniesionej przez niego krzywdy.

Rozpoznając przedmiotową kwestię, Sąd miał na względzie, że zgodnie z art. 445 § 1 kc w zw. z art. 444 kc sąd może przyznać poszkodowanemu zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia. Krzywdą w rozumieniu cytowanych przepisów jest cierpienie fizyczne (ból) i cierpienia psychiczne (ujemne odczucia przeżywane w związku z cierpieniami fizycznymi czy w następstwie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia).

Z art. 445 § 1 kc wynika, iż przyznanie zadośćuczynienia nie jest obligatoryjne, tj. nie należy się poszkodowanemu w każdym przypadku uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia (tak też: wyrok SN z 29.04.1980 r., I CR 88/80, LEX nr 8230; wyrok SN z 27.08.1969 r., I PR 24/69, OSNC 1970/6/111). Odmowa przyznania zadośćuczynienia musi być jednak obiektywnie uzasadniona. Przy ocenie wysokości tego świadczenia należy uwzględnić przede wszystkim nasilenie cierpień, długotrwałość choroby, rozmiar kalectwa, trwałość następstw zdarzenia oraz konsekwencje uszczerbku na zdrowiu w życiu osobistym i społecznym (por.: wyrok SN z 10.06.1999 r., II UKN 681/98, OSNP 2000/16/626). Rozpoznając zasadność powództwa z art. 445 § 1 kc, sąd bierze pod uwagę całokształt okoliczności sprawy, w tym także fakt otrzymania przez poszkodowanego kwoty pieniężnej z tytułu ubezpieczenia (por.: wyrok SN z 27.08.1969 r., I PR 224/60, OSNC 1970/6/111).

Rozpoznając przedmiotową sprawę, Sąd zważył, że o słuszności oraz wysokości zadośćuczynienia pieniężnego decyduje rozmiar doznanej krzywdy.

Uwzględniając całokształt okoliczności sprawy, Sąd uznał, że sumą adekwatną do rozmiaru krzywdy powoda będzie kwota 30.000 zł. Powód doznał bowiem wielonarządowych obrażeń ciała, w tym przede wszystkim urazu kręgosłupa lędźwiowego i szyjnego, co skutkowało koniecznością długotrwałej hospitalizacji i leczenia rehabilitacyjnego - w szpitalu powód przebywał 3 tygodnie, rehabilitacja trwała 4 tygodnie, przez 9 miesięcy był na zwolnieniu lekarskim. Powód odczuwał silne dolegliwości bólowe w okresie powypadkowym, które – choć w mniejszej intensywności –

utrzymują się do chwili obecnej. D. K. doznał nadto szeregu cierpień psychicznych, w tym stresu, lęku, zaburzeń snu czy dyskomfortu związanego z wyłączeniem z aktywności fizycznej, życia rodzinnego, zmiany stanowiska pracy.

Mając na uwadze powyższe, Sąd przyznał powodowi zadośćuczynienie w kwocie 30.000 zł, uznając, że suma ta jest adekwatna do rodzaju i rozmiaru doznanej krzywdy i w pełni zrekompensuje jego cierpienia fizyczne i psychiczne związane z wypadkiem i jego następstwami. Sąd ocenił, iż żądanie powoda o zasądzenie na jego rzecz zadośćuczynienia pieniężnego w kwocie 60.000 zł jest nadmiernie wygórowane, zwłaszcza jeśli zważyć, że z opinii biegłych sądowych wynika, że powód nie doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu (jedynie długotrwałego), nie wymaga dalszego skomplikowanego leczenia, połączonego z koniecznością stosowania leczenia farmakologicznego, operacyjnego, poddania się szczególnie uciążliwym czy bolesnym zabiegom medycznym. Występujące jedynie okresowo dolegliwości bólowe mogą być okresowo łagodzone podaniem środków przeciwbólowych. Biegli nie stwierdzili również, że rokowania co do stanu zdrowia powoda są negatywne, by dolegliwości w przyszłości miały się nasilać. Sąd zważył nadto, że powód nie był operowany, a jedynie poddany badaniom diagnostycznym i leczeniu zachowawczemu, co z pewnością pomniejsza rozmiar doznanej przez niego krzywdy. Obniżając wysokość należnego zadośćuczynienia, Sąd miał także na względzie, iż – co było bezsporne - powód otrzymał z tego tytułu od pozwanego kwotę 10.000 zł. Łączna zatem kwota zadośćuczynienia w wysokości 40.000 zł (10.000 zł wypłacone już przez pozwanego i 30.000 zł zasądzone wyrokiem Sądu) winna zrekompensować powodowi doznaną przez niego krzywdę.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie żądania zasądzenia odsetek ustawowych Sąd oparł na treści art. 481 § 1 i 2 k.c. Nie zasługiwało jednak na uwzględnienie żądanie odsetek od dnia wskazanego w pozwie.

Sąd zważył, że z uwagi na specyficzny charakter roszczeń wywodzących się z odpowiedzialności deliktowej data, od której należą się odsetki za opóźnienie z przedmiotowego tytułu jest jednak sporna. Według niektórych orzeczeń zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę jest wymagalne dopiero z dniem wyrokowania przez sąd (art. 316 kpc). Zobowiązany zatem dopiero od tego dnia pozostaje w opóźnieniu w zapłacie zasądzanego zadośćuczynienia i tym samym dopiero od tego dnia należą się od niego odsetki za opóźnienie (por. wyroki Sądu Najwyższego z 8.12.1997 r., I CKN 361/97, z dnia 20.03.1998 r., II CKN 650/97, z dnia 4.09.1998 r., II CKN 875/97, z dnia 9.09.199 r. II CKN 477/98). W innych orzeczeniach przyjmuje się natomiast, że zadośćuczynienie za krzywdę zobowiązany ma zapłacić niezwłocznie po wezwaniu uprawnionego (art. 455 kc), a w przypadku ubezpieczyciela po upływie 30 dni od tej daty, w związku z czym odsetki za opóźnienie w zapłacie zadośćuczynienia powinny być zasądzone od dnia, w którym zobowiązany ma zadośćuczynienie zapłacić (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 18.09.1970 r., II PR 257/70, z dnia 12.07.2002 r., V CKN 1114/00, z dnia 18.02.2010 r., II CSK 434/09).

W ocenie Sądu Rejonowego wymagalność roszczenia o zadośćuczynienie za krzywdę, a tym samym i początkowy termin naliczania odsetek za opóźnienie w zapłacie należnego zadośćuczynienia, może się jednak różnie kształtować w zależności od okoliczności danej sprawy i kwestia ta nie może być rozstrzygnięta *in abstracto*.

Wysokość krzywdy może bowiem zmieniać się w czasie. Różna zatem w miarę upływu czasu może być też wysokość należnego zadośćuczynienia, a w konsekwencji początek opóźnienia w jego zapłacie może wiązać się z różnymi datami. Odsetki te powinny być zatem zasądzone zgodnie z żądaniem powoda od jednej ze wskazanych dat, o ile tylko w toku postępowania zostanie wykazane, że dochodzona suma rzeczywiście powodowi się należała tytułem zadośćuczynienia od wskazanego przez niego dnia (por. wyrok Sądu Najwyższego z 18.02.2011 r., I CSK 243/10).

Jeżeli natomiast sąd ustali, że zadośćuczynienie w rozmiarze odpowiadającym sumie dochodzonej przez powoda należy się od dnia wyrokowania, odsetki od zasądzanego w takim przypadku zadośćuczynienia mogą należeć się dopiero od dnia wyrokowania (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 18.02.2011 r., I CSK 243/10, z dnia 25.04.2014 r., II CSK 436/13). Zadośćuczynienie z racji swoich funkcji kompensacyjnych jest bowiem świadczeniem, którego wysokość zależna jest od rozmiaru krzywdy oraz warunków i cen obowiązujących w dacie jego zgłoszenia i ustalenia, wobec czego skoro ustaleniu zakresu krzywdy dokonano w toku procesu, to zasadnym jest zasądzenie odsetek od daty, gdy wszystkie okoliczności mające wpływ na wysokość zadośćuczynienia zostały ustalone (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 1.07.2015 r., I ACA 87/15).

Wskazać również należy, że przyjęcie zasady, iż krzywdę ustala się według wartości na datę orzekania o zadośćuczynieniu uzasadnia przyjęcie, że wierzyciel nie ponosi negatywnych skutków spadku wartości pieniądza w okresie od wymagalności zobowiązania do orzekania o obowiązku zapłaty przez dłużnika, zapewnia zatem pełną kompensatę i odsetki należą się od daty wyrokowania (por. dotyczący odszkodowania wyrok Sądu Najwyższego z 14.03.2014 r., III CSK 152/13).

Mając na uwadze powyższe, Sąd ocenił, iż w przedmiotowej sprawie właściwe było przyznanie powodowi odsetek ustawowych dopiero od dnia wyrokowania. Krzywda w rozmiarze odpowiadającym zasądzonemu zadośćuczynieniu została bowiem ustalona dopiero na dzień wyrokowania. Po przeprowadzeniu pełnego postępowania dowodowego, w tym przesłuchaniu powoda oraz sporządzeniu opinii przez biegłych sądowych, zostały ujawnione okoliczności pozwalające na określenie rozmiarów cierpienia powstałego u powoda w wyniku wypadku komunikacyjnego.

Podnieść również należy, że na mocy art. 316 § 1 k.p.c. po zamknięciu rozprawy sąd wydaje wyrok, biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy. Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd dokonując oceny rozmiaru cierpienia powoda musiał uwzględnić ich stan na datę orzekania, czyli również te cierpienia mające wpływ na rozmiar krzywdy, które wystąpiły po dacie wniesienia pozwu w toku całego procesu. Tak więc oceniając rozmiar krzywdy sąd musiał uwzględnić całokształt okoliczności sprawy występujących od daty wypadku do daty wyrokowania. W okolicznościach niniejszej sprawy, co oczywiste, skoro rozmiar szkody (tu: niemajątkowej) ustalany był wg stanu z daty wyrokowania odsetki za opóźnienie nie mogły być naliczane z przyczyn jak wyżej za okres wcześniejszy.

Dlatego też, Sąd zasądził na rzecz powoda odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia 4 grudnia 2018r., a więc od daty wyrokowania. Żądanie odsetek za okres wcześniejszy podlegało natomiast oddaleniu.

Mając na względzie powyższe, Sąd orzekł jak w punkcie 1. i 2. wyroku.

Rozstrzygnięcie o kosztach oparto na treści art. 100 kpc, stosunkowo je rozdzielając, albowiem każda ze stron uległa przeciwnikowi w połowie. Jednocześnie na podstawie art. 108 § 1 zd. 2 k.p.c. Sąd pozostawił referendarzowi sądowemu szczegółowe obliczenie kosztów postępowania.

Biorąc pod uwagę powyższe Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

SSR Ewa Uchman

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powoda – adw. N. C. (bez pouczenia).

SSR Ewa Uchman